

חכמת שלמה

תורות וסיפורים של ר' שלמה קרליבך

עלון מספר 25
פרשת מקץ
שבת חנוכה
תשע"ג

"ויהי מקץ שנתיים ימים"

אורות של חנוכה המשפיעים שלום בעולם נזכה לביאת משיח
גואל צדק במהרה בימנו!!!

אני רוצה עכשיו לגעת בעומק של העומק.

כולם חושבים שאדם וחיה גורשו מגן עדן מפני שהם אכלו מפרי
עץ הדעת. זה לא נכון. אחרי שאכלו מהפרי האסור הם עדיין היו
בגן עדן, והקב"ה דיבר איתם. מתי גורשו אדם וחיה מגן עדן?
אחרי שהם דברו דברים רעים אחד על השני...

ה' שאל את אדם: מה עשית? הוא אמר: 'האישה אשר נתת
עמדי, היא נתנה לי מן העץ ואוכל'.
הוא הטיל את האשמה על אשתו. מיד
כעס הקב"ה: כך אתה אוהב את
אשתך? איך לא תבוש לדבר דברים
רעים על אשתך? ברגע זה היתה חיה
צריכה לקפוץ ולומר: 'תסלח לו, ריבונו
של עולם. זה הכל באשמתני'. אבל היא
לא אמרה דבר. היא אמרה לעצמה:
'אם ה' כועס על אדם, זו בעיה שלו.
מה אני יכולה לעשות? אדאג קודם
לעצמי'. וכשה' אומר לה: 'מה זאת

עשית?', היא אומרת: 'הנחש השיאני ואוכל'. אמר הקב"ה: עם
שניכם אני לא מסתדר... אז הם מצאו את עצמם מחוץ לגן העדן.

דעו לכם, אין דבר שמשפיל את האדם יותר מלדבר לשון הרע
על השני. אם אני מתחיל לדבר על מישהו, ה' ישמור, ואני
אומר: 'האדם הזה מגעיל' – מה באמת קורה? ספק גדול אם
הצלחתי ללכלך את מי שעליו אני מדבר. מה שבטוח הוא, שמי
ששומע אותי חושב בלבו פנימה שאני הוא המגעיל. את עצמי
לכלכתי... היוונים רצו ממש לחלל את הקדושה של הבית
היהודי.

כשם שנכנסו לבית הגדול – לבית המקדש, וטמאו את הכל, כך
הם רצו לטמא כל בית יהודי. והדבר הראשון שעשו: הם גזרו
שכל אישה יהודיה שתינשא צריכה להיות בלילה הראשון עם
קצין יווני. 'תיבעל להגמון תחילה'. אתם יכולים לתאר לכם איך
הרגישו הכלה והחתן אחר כך? נורא, נכון? והתיקון הגדול היה:
'המליך אות סמ"ך בשינה'. התיקון הגדול היה שהחתן לא יעזוב

ידידים וחביבים כולכם יודעים את המדרש כאן – "ויהי מקץ
שנתיים ימים", שזה מרמז על הפסוק באיוב: "קץ שם לחושך",
שהשי"ת עשה קץ וסוף לחושך, וזה עמוק מאוד כי זה באמת כל
העניין של חושך שהוא דבר שיש לו סוף וקצבה, אבל לעומת זה
כל דבר שבקדושה אין לה הגבלה כלל ונקראת אין סוף.

פרשת מקץ חלה תמיד בימי חנוכה, כי בזמן בית המקדש בימי
החשמונאים, רצו היוונים להביא חושך לעולם, וכמו שהמדרש
אומר 'וחושך על פני תהום זו מלכות של יון', כי הם באו בחכמה
חיזונית, דהיינו לומר כי אין שום דבר בפנים, אין שום שרשים
כמו העץ הדעת, ואין נשמה בגוף רק הכל בחוץ, זה מה שהתורה
קראה חושך, וזה מרומז בתיבות אלו
'וחושך על פני תהום' שהחשכות הוא
ענין של תהום, אבל הקב"ה ברוב רחמיו
קץ שם לחושך, וזה ע"י אור של קדושה.

והם נרות חנוכה הקדושים, כי הנר מורה
על הנשמה, 'נר ד' נשמת אדם',
ומדליקים אותה בפתח הבית שיהא
נראה גם בחוץ, לפרסם הנס כי היוונים
כבר הלכו ותמו כי יש להם קץ, אבל
אנחנו עם בני ישראל, חיים וקיימים
לעד, כי אנחנו יודעים את קדושת הנשמה שנתן בנו ד'.

הגמרא אומרת נר משום שלום בית, כי אור מורה על שלום
ושלווה, שזה מצוותו של אהרן הכהן האוהב שלום, להביא אור
בכל בית ובכל רחוב, וע"י אור השלום באים לידי שמחה –
'ליהודים היתה אורה ושמחה'.

כולכם יודעים שביום כיפור הקב"ה מוחל את עונותינו, אבל מתי
הקב"ה מתקן ומנקה את הלב שלנו, זה בימי חנוכה אז הקב"ה
מנקה את ליבנו מכל פגם ושנאה, באלו הימים קדושים מאיר לנו
ד' בתוך לבנו ומאיר עינינו לראות את גודל קדושת מעלת
חברנו, ואלו הימים בכח אהרן הכהן האוהב שלום המדליק את
הנרות, ואיך עושים שלום בין אנשים זה רק ע"י שמנקים את
הלב מכל שנאה, אז רואים רק טוב על השני, ואז כשהלב טהור
יכולים למסור וללמוד התורה הקדושה עם בנינו שיש להם לב
כ"כ טהור, וזה הפח שמן שלעולם עמוד בטהרה. ויה"ר שבזכות

בשבת ויום טוב, המצוה לאכול ולשתות היא תיקון החטא ברובד החיצון. אכילה קדושה מתקנת אכילת איסור. בשבת ויום טוב, האכילה שלנו היא מ'עץ החיים'.

אבל בחנוכה, אין מצוה לאכול ולשתות. מהי המצוה של חנוכה?

'נר איש וביתו'. 'להודות ולהלל' – ההיפך של לשון הרע. חנוכה הוא עומק התיקון של החטא. חנוכה הוא התיקון של היחסים בין אדם וחוה שלא תמכו אחד בשני.

געוואלד, כמה זה עמוק...

"רבי נחמן מברסלב אומר שיהכלי לאור"

הוא כשישזברים ומתגברים על

המניעות והקשיים"

את אשתו, אלא יחפה עליה ויחזיק בה. 'את יכולה ליפול עלי...' אתם יודעים מהי הקירבה הכי גדולה? כשאני יכולה, או כשאני יכול, להירדם בזרועותיך. שמתם לב? ילדים קטנים נרדמים הכי טוב בזרועות הוריהם. איזו קירבה!

למרבה הצער, אחרי שהם גדלים, הם כבר לא כל כך קרובים... המליך אות סמ"ך בשינה. 'שינה' היא הזמן שאני שוכב, נופל. הנשמה איננה מאירה.

זהו המבחן הכי עמוק בין איש לאשתו: כמה אתם קרובים אחד לשני כשאתם ישנים? כמה אתם יכולים להחזיק אחד בשני כשאתם ישנים? כמה אתם יכולים לתמוך אחד בשני? אתה ישן, או את ישנה, כלומר: עושה את הכל לא נכון – ואני לא אפסיק לתמוך בך. זה התיקון הכי גדול לאדם וחוה. אתם יודעים, יש הרבה תיקונים לחטא אדם וחוה.

אני רוצה לספר לכם סיפור לא-יאומן ששמעתי בבובוב. הרבי מבובוב היה מספר את הסיפור תמיד בליל ראשון של סוכות. והוא היה אומר בשם אביו שזה הסיפור החסידי הנשגב ביותר. הרב הקדוש רבי נחום מטשרנובל היה עני מרוד. הדבר היחיד שהיה לו היו התפילין של הבעל שם טוב הקדוש, והיה בעיר איש עשיר שהיה מוכן לתת לו אלף רובל עבור התפילין. אבל איך יכול ר' נחום להיפרד מהתפילין של הבעל שם טוב? לילדיו של ר' נחום לא היה מה לאכול ומה ללבוש, ובאותם הימים, עם אלף רובל אפשר היה להתקיים שנים. אז מדי פעם היתה אשתו מתחננת אליו: 'בבקשה נחום, תמכור את התפילין. זה לא הוגן כלפי הילדים'.

והוא היה עונה: 'אני לא יכול'. פעם בפרוס חג הסוכות, אי אפשר היה להשיג אתרוג ולולב. ר' נחום, נעבעך, איכשהו עשה איזו סוכה קטנה ושבורה. אבל אוכל לא היה. ופתאום, בערב יום טוב, שמע רבי נחום שיש מישהו המציע אתרוג מהודר למכירה, במחיר של אלף רובל. רבי נחום התלהב, לקח את התפילין, מכר אותם, ובדמיהם קנה את האתרוג.

הוא בא הביתה, שיכור משמחה, ואמר לאשתו: 'פייג'לה, את יכולה לתאר לעצמך? לאף אחד ברוסיה אין אתרוג. ואני, נחום השלעפער, יש לי אתרוג!'

היא שאלה: 'איך השגת את האתרוג?' והוא ענה: 'פשוט מאוד: מכרתי את התפילין'. זה כבר היה יותר מדי בשבילה. היא אמרה: 'מה?! אין לנו לא אוכל ולא בגדים לחג! ובשביל אתרוג שאתה צריך לשבעה ימים ויתרת על אלף רובל שהיו יכולים להחיות את הילדים שלך במשך שנים?!'

היא נתקפה זעם כל כך גדול שהיא לקחה את האתרוג והשליכה אותו על הקרקע... והאתרוג נפסל. וכאן הסיפור מתחיל.

אתם יכולים לתאר לכם איך הרגיש רבי נחום שניה לאחר שהיא שברה את האתרוג? הלא הוא נותר בלי כלום.

ויותר עמוק: אתם יכולים לתאר לכם את החרטה הנוראה שמילאה את האישה המסכנה?

מה עשה רבי נחום? הוא אמר לאשתו: 'פייג'לה, תקשיבי לי. פייג'לה, היה זמן שהיו לנו התפילין – אין לנו אותם עוד. היה לנו אתרוג, עכשיו אין לנו... הוא הפסיק לרגע ואז אמר: 'אבל, פייג'לה, את יודעת מה יש לנו? לי יש אותך ולך יש אותי'.

געוואלד, כמה זה נורא ונשגב!

והוא הוסיף: 'פייג'לה, שיהיה שלום בינינו. הבה ונשמח זה בזו, ושתהיה לנו שמחת יום טוב אמיתית'.

השיחה נלקחה מההפצה של קשר, ומספר 'לב השמים' 'חנוכה'

חודפס ונערך ע"י נתנאל גואלמן השיחה מההפצה של קשר

לתרומות הערות והארות ולקבלת העלון למייל: 7carlebach@gmail.com, 054-8140220 (נתנאל)

הסיפור נלקח מהספר – 'לב השמים' חנוכה, בספר יש תורות ופירוש עמוק ומתוק ממש אין סוף.

לעילוי נשמת סבתי חיי-שרה (המכונה חמדה) בת ציפורה פייגא

עוצב ע"י יוסף חס: yosihass@gmail.com